

ΕΠΙΠΕΔΟ 5 – 6
Ε΄ ΚΑΙ ΣΤ΄ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ

Η παιδεία, καθάπερ ευδαίμων χώρα, πάντα τ' αγαθά φέρει.

μτφρ: η μόρφωση, όπως ακριβώς μια εύφορη γη, φέρνει όλα τα καλά

Σωκράτης (469-399 π.Χ. , Φιλόσοφος)

ΑΣΚΗΣΗ 1^η: 7 ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής

Αφού μελετήσετε τις πιο κάτω πηγές, να απαντήσετε στα ερωτήματα που ακολουθούν:

Πηγή 1η: Ιωάννα, μαθήτρια, 11 χρόνων, δήλωση στις 14/3/2015

Μου αρέσει να πηγαίνω σχολείο κυρίως λόγω των διαλειμμάτων στα οποία, ως συνήθως, περνώ πολύ όμορφα με τις φίλες μου. Παράλληλα όμως μου αρέσει το σχολείο επειδή μαθαίνω πολλά πράγματα, τα οποία είναι χρήσιμα στη ζωή μας. Τα αγαπημένα μου μαθήματα είναι τα Μαθηματικά, η Επιστήμη και φυσικά η Φυσική Αγωγή. Πιστεύω ότι το μεγαλύτερο μειονέκτημα του σχολείου είναι η μελέτη που μας αναθέτουν οι δάσκαλοί μας για το σπίτι. Όταν έχουμε πολλά μαθήματα, πρέπει να διαβάζουμε πολλές ώρες και αυτό μας στερεί χρόνο από το παιχνίδι στη γειτονιά. Κάποιες φορές όμως δεν διαβάζω τα μαθήματά μου και πηγαίνω στο σχολείο απροετοίμαστη, αφού η δασκάλα μας δεν μας κάνει παρατήρηση, αν πηγαίνουμε πού και πού αδιάβαστοι.

Πηγή 2η: Στάθης, μαθητής, 12 χρόνων, δήλωση στις 10/2/2015

Όταν τελειώσω τα μαθήματά μου, παίζω στη γειτονιά με τους φίλους μου ποδόσφαιρο ή κάνουμε βόλτες με τα ποδήλατά μας. Αν πάλι κάποια μέρα δεν έχω μαθήματα, παρακολουθώ τηλεόραση ή ασχολούμαι με τα αγαπημένα μου ηλεκτρονικά παιχνίδια, τα οποία είναι κυρίως εκπαιδευτικά. Όμως, οι αγαπημένες μου μέρες της εβδομάδας, δεν είναι άλλες από το Σάββατο και την Κυριακή, αφού εκείνες τις μέρες δεν έχω σχολείο το οποίο όχι μόνο δεν μου αρέσει αλλά ούτε ως ή άλλως δεν το θεωρώ χρήσιμο για τη ζωή μας. Στο σχολείο βέβαια έχω πολλούς φίλους και ευτυχώς, τα διαλείμματα, μας δίνεται η ευκαιρία να παίζουμε διάφορα παιχνίδια.

Πηγή 3η: Χαρά Φώταρου, δασκάλα δημοτικού σχολείου, δήλωση στις 11 Μαΐου 2014

Θεωρώ ότι σε αντίθεση με τις μαθήτριες, οι μαθητές, αφιερώνουν λιγότερο χρόνο από ό,τι πρέπει για μελέτη στο σπίτι. Παρόλο που οι δάσκαλοι αναθέτουμε σχεδόν καθημερινά μελέτη στα παιδιά για το σπίτι, ένα μεγάλο ποσοστό παιδιών, κυρίως μαθητές, έρχονται στο σχολείο αδιάβαστοι. Το πιο ανησυχητικό όμως είναι το γεγονός ότι τα περισσότερα παιδιά που έρχονται αδιάβαστα είναι οι αδύνατοι μαθητές, οι οποίοι έπρεπε να προσπαθούν περισσότερο στο σπίτι. Έρχονται μάλιστα αδιάβαστοι κυρίως στα Μαθηματικά τα οποία είναι πολύ σημαντικά στη ζωή μας. Ένα άλλο σημαντικό πρόβλημα που εντοπίζω είναι και ελλιπής ενασχόληση των παιδιών με λογοτεχνικά βιβλία στον ελεύθερό τους χρόνο, κάτι το οποίο είναι αρνητικό στοιχείο στην καλή χρήση της γλώσσας μας.

Πηγή 4η: Περιοδικό «Παιδικές έρευνες», δημοσίευση 12 Ιανουαρίου 2009

Περσινή έρευνα που έγινε στην Κύπρο, δείχνει ότι το αγαπημένο μάθημα των παιδιών Γυμνασίου στην Κύπρο είναι η Φυσική Αγωγή, αφού περίπου το 60% των μαθητών/τριών δηλώνουν ότι το αγαπημένο τους μάθημα είναι η Φυσική Αγωγή. Δεύτερο σε προτίμηση μάθημα είναι τα Μαθηματικά, αφού περίπου τα μισά άτομα που συμμετείχαν στις έρευνες δήλωσαν ότι τους αρέσουν τα Μαθηματικά. Εντυπωσιακό βέβαια είναι το γεγονός ότι από τα άτομα που δήλωσαν πως τους αρέσουν τα Μαθηματικά, το 70% είναι αγόρια. Αξιοσημείωτο ακόμη, είναι το γεγονός ότι ένα μεγάλο ποσοστό των ατόμων που συμμετείχαν στην έρευνα, δήλωσαν ότι θεωρούν ότι η μελέτη που τους ανατίθεται για το σπίτι είναι μικρή.

Πηγή 5η: Γιάννης, μαθητής, 11 χρόνων, δήλωση στις 11 Ιουνίου 2010

Το αγαπημένο μου μάθημα ήταν πάντοτε τα Νέα Ελληνικά και για αυτό αποφάσισα, όταν μεγαλώσω να σπουδάσω φιλόλογος. Μου αρέσει να γράφω ποίηση και να διαβάζω λογοτεχνικά βιβλία. Ακόμα και αν έχω πολλά μαθήματα για το σπίτι, σχεδόν πάντα βρίσκω λίγη ώρα να διαβάσω κυρίως κλασικά λογοτεχνικά βιβλία. Σπάνια, βγαίνω στη γειτονιά να παίξω με φίλους επειδή τα γειτονόπουλά μου είναι πιο μικρά σε ηλικία και δεν συμφωνούμε στο είδος του παιχνιδιού που θα παίζουμε. Εκείνοι προτιμούν να παίξουν με τα ποδήλατά τους, ενώ εγώ προτιμώ να παίζω ποδόσφαιρο που είναι και το αγαπημένο μου άθλημα. Το σίγουρο είναι ότι για να βγω για παιχνίδι, πρέπει πρώτα να τελειώσω τα μαθήματά μου.

Με βάση τις πηγές, να επιλέξετε εκείνο το οποίο ισχύει σε κάθε περίπτωση (υπάρχει μόνο μία ορθή απάντηση)

1. Ποιες πηγές αναφέρονται σε αγαπημένα μαθήματα;

A: 1, 2, 5

B: 3, 4, 5

Γ: 2, 4, 3

Δ: 1, 4, 5

E: 5, 3, 1

2. Ποιο από τα πιο κάτω ισχύει για τον Γιάννη;

A: Αν τώρα είμαστε στο έτος 2016, ο Γιάννης είναι 20 ετών.

B: Ο Γιάννης διαβάζει κάθε μέρα, χωρίς καμία εξαίρεση, λογοτεχνικά βιβλία.

Γ: Το 2015, ο Γιάννης ήταν μικρότερος από τον Στάθη.

Δ: Το αγαπημένο άθλημα του Γιάννη είναι η ποδηλασία.

E: Τόσο πριν από τη δήλωση του Γιάννη όσο και κατά τη διάρκεια της δήλωσής του, το αγαπημένο του μάθημα ήταν τα Νέα Ελληνικά.

3. Ποιο από τα πιο κάτω ισχύει:

A: Η Χαρά Φώταρου πιστεύει ότι οι μαθήτριες αφιερώνουν λιγότερο χρόνο από ότι πρέπει για μελέτη στο σπίτι παρά τα αγόρια.

B: Η Φυσική Αγωγή δεν είναι από τα αγαπημένα μαθήματα της Ιωάννας

Γ: Η 4^η πηγή αναφέρει ότι μια έρευνα έδειξε ότι το δεύτερο σε προτίμηση αγαπημένο μάθημα των παιδιών δημοτικού σχολείου είναι τα Μαθηματικά.

Δ: Μία από τις αγαπημένες μέρες του Στάθη είναι το Σάββατο επειδή δεν έχει σχολείο

E: Η Ιωάννα έκανε τη δήλωσή της στην 1^η πηγή ένα καλοκαίρι.

4. Ποιο από τα πιο κάτω δεν ισχύει;

A: Η έρευνα που παρουσιάζεται στην 4η πηγή έγινε το 2008.

B: Όλες οι πηγές αναφέρουν, ανάμεσα σε άλλα, και για τη μελέτη μαθημάτων στο σπίτι.

Γ: Στις πηγές που γίνονται δηλώσεις από αγόρια, γίνεται αναφορά σε ποδήλατα.

Δ: Καμιά πηγή δεν αναφέρεται σε ηλεκτρονικά παιχνίδια.

E: Τουλάχιστον δυο πηγές αναφέρουν τη λέξη "ποδόσφαιρο".

5. Ποιο από τα πιο κάτω θέματα αναφέρεται μόνο σε 2 πηγές;

A: Η Φυσική Αγωγή.

B: Τα Μαθηματικά.

Γ: Τα Λογοτεχνικά Βιβλία.

Δ: Οι απογευματινές ψυχαγωγικές δραστηριότητες των μαθητών.

E: Η μελέτη των παιδιών στο σπίτι.

6. Ποιο από τα πιο κάτω ισχύει;

A: Όλες οι πηγές αναφέρονται σε αγαπημένα μαθήματα μαθητών.

B: Καμιά από τις πηγές δεν αναφέρεται σε αποτελέσματα έρευνας.

Γ: Η Ιωάννα και ο Στάθης έκαναν τις δηλώσεις τους την ίδια εποχή του χρόνου (Χειμώνα, Άνοιξη, Καλοκαίρι, Φθινόπωρο).

Δ: Ο Γιάννης όταν έκανε τη δήλωσή του, σπούδαζε φιλολογία.

E: Δύο μαθητές από τις πηγές δηλώνουν ότι το ποδόσφαιρο είναι το αγαπημένο τους άθλημα.

7. Ποια δήλωση από τις πιο κάτω δεν ισχύει;

A: Η Ιωάννα δήλωσε ότι κάποιες φορές πηγαίνει στο σχολείο αδιάβαστη.

B: Τα στοιχεία της πηγής 4, δείχνουν ότι τα περισσότερα παιδιά που συμμετείχαν στην έρευνα, ήταν αγόρια.

Γ: Η κ. Χαρά Φώταρου θεωρεί ότι αν τα παιδιά δεν διαβάζουν αρκετό χρόνο λογοτεχνικά βιβλία, θα επηρεάσει αρνητικά την καλή χρήση της γλώσσας.

Δ: Η δήλωση του Γιάννη έγινε μετά από τη δημοσίευση της 4^{ης} πηγής.

E: Η δασκάλα της Ιωάννας, δεν κάνει παρατήρηση στους μαθητές της που πηγαίνουν αδιάβαστοι αραιά και που.

ΑΣΚΗΣΗ 2^η : 5 ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής

Αφού μελετήσετε τα πιο κάτω στοιχεία, να απαντήσετε στα ερωτήματα που ακολουθούν:

Υπάρχει μια φρουτιέρα διαστάσεων 90 εκ. X 90 εκ. X 30 εκ. χωρισμένη σε 9 πανομοιότυπες θήκες διαστάσεων 30 εκ. X 30 εκ. X 30 εκ. η κάθε μία. Η κεντρική θήκη (εκείνη που δεν βρίσκεται σε καμιά ακρινή γραμμή ή στήλη της φρουτιέρας) έχει 3 εσπεριδοειδή (λεμόνια και πορτοκάλια) και 13 μήλα. Η θήκη που βρίσκεται διαγώνια, κάτω δεξιά της κεντρικής θήκης έχει 8 αχλάδια. Ολόκληρη η πάνω γραμμή της φρουτιέρας έχει συνολικά σε όλες τις θήκες της (που έχουν όλες φρούτα) 4 αχλάδια, 18 μήλα και 6 πορτοκάλια. Στις θήκες αριστερά και δεξιά από την κεντρική θήκη υπάρχουν συνολικά 15 φρούτα, 8 λεμόνια και 7 πορτοκάλια. Στη μεσαία θήκη της κάτω σειράς υπάρχουν 2 μήλα και 3 αχλάδια.

8. Για πόσες θήκες της φρουτιέρας δεν έχουμε στοιχεία αν υπάρχουν φρούτα ή όχι;

A: 1

B: 2

Γ: 3

Δ: 4

E: 5

9. Αν στην άδεια θήκη (ή θήκες) δεν υπάρχουν φρούτα, πόσα είναι όλα τα αχλάδια;

A: 10

B: 12

Γ: 14

Δ: 15

E: 16

10. Πόσα είναι όλα τα φρούτα στη φρουτιέρα;

A: 69

B: 72

Γ: 73

Δ: 77

E: 78

11. Τι μέρος είναι τα εσπεριδοειδή σε σχέση με όλα τα φρούτα;

A: 20%

B: $\frac{1}{2}$

Γ: $\frac{1}{3}$

Δ: 40%

E: 50%

12. Πόσα περισσότερα φρούτα έχει η πάνω γραμμή της φρουτιέρας από τη μεσαία γραμμή της φρουτιέρας;

A: 3

B: 5

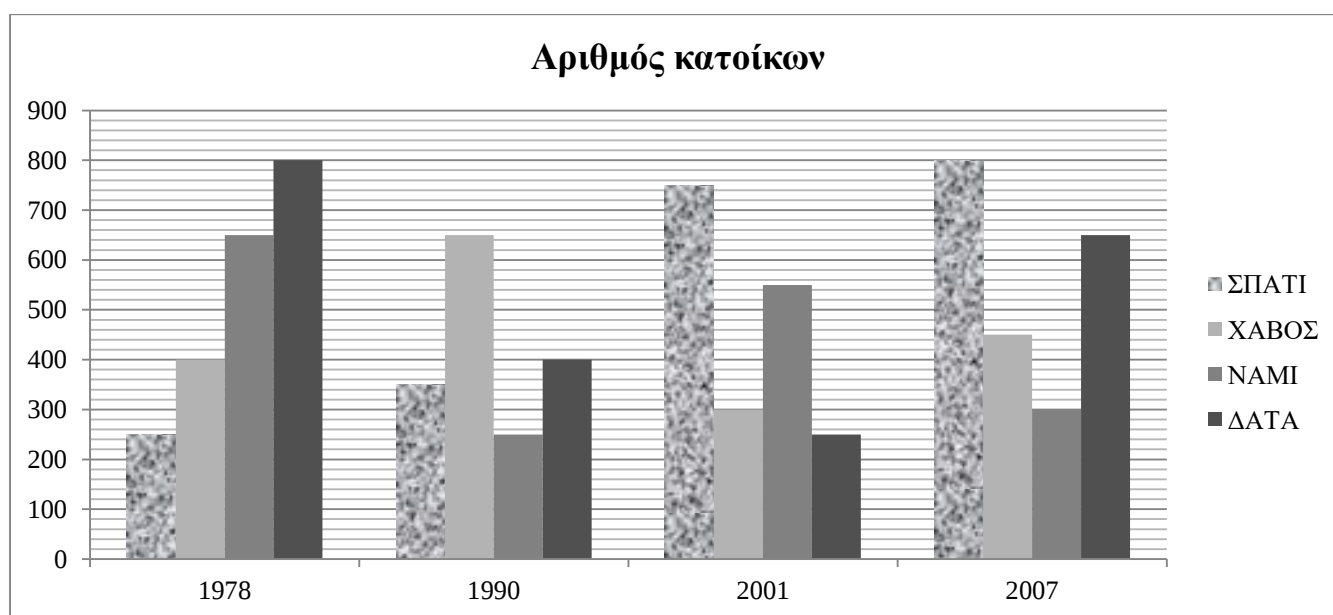
Γ: 6

Δ: 7

E: 9

ΑΣΚΗΣΗ 3^η : 5 ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής

Να μελετήσετε την πιο κάτω γραφική παράσταση που αφορά τον αριθμό κατοίκων τεσσάρων χωριών και να απαντήσετε στις ερωτήσεις που ακολουθούν:

13. Οι πιο πολλοί κάτοικοι που είχε το χωριό Δάτα στις χρονιές που φαίνονται στη γραφική παράσταση ήταν:

A: 200

B: 600

Γ: 800

Δ: 500

E: 400

14. Πόσους κατοίκους είχαν όλα τα χωριά μαζί την παλαιότερη φορά που καταμετρήθηκαν οι κάτοικοί τους και παρουσιάζεται στη γραφική παράσταση:

A: 2100

B: 2300

Γ: 1900

Δ: 1950

E: 2000

15. Με βάση τα στοιχεία της γραφικής παράστασης, ποιο χωριό με την πάροδο του χρόνου είχε μείωση, μετά αύξηση, και μετά μείωση πάλι των κατοίκων του;

A: Σπάτι

B: Χάβος

Γ: Νάμι

Δ: Δάτα

E: Κανένα χωριό

16. Μόνο μία από τις πιο κάτω προτάσεις είναι αληθής. Ποια είναι αυτή;

A: Το Σπάτι είχε τους λιγότερους κατοίκους του το 1990.

B: Ο πληθυσμός του χωριού Νάμι το 2007 ήταν μειωμένος σε σχέση με το 1978 κατά 450 άτομα.

Γ: Το 1990 ο συνολικός πληθυσμός των χωριών Νάμι και Δάτα, ήταν μικρότερος από τον πληθυσμό του χωριού Χάβος το 2007.

Δ: Το 1978 και το 2007 ο συνολικός πληθυσμός των τεσσάρων χωριών ήταν ο ίδιος.

E: Το 2007, ο συνολικός πληθυσμός των χωριών ήταν ο μεγαλύτερος από κάθε άλλη φορά που φαίνεται στον πίνακα

17. Ποια από τις πιο κάτω προτάσεις δεν ισχύει;

- A: Στη γραφική παράσταση δίνονται πληροφορίες για τέσσερις διαφορετικές χρονιές
- B: Η γραφική παράσταση περιέχει πληροφορίες για τον αριθμό κατοίκων τεσσάρων χωριών
- Γ: Η γραφική παράσταση δίνει πληροφορίες για τον αριθμό κατοίκων τεσσάρων χρονιών σε δύο διαφορετικούς αιώνες
- Δ: Στη γραφική παράσταση υπάρχει υπόμνημα
- E: Η γραφική παράσταση δεν δίνει πληροφορίες για τον αριθμό των κατοίκων και των τεσσάρων χωριών για οποιαδήποτε χρονιά πριν το 1982

ΑΣΚΗΣΗ 4^η : 3 ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής

Να μελετήσεις τα στοιχεία πιο κάτω και να απαντήσεις στις ερωτήσεις που ακολουθούν

Η Κωνσταντίνα, η Κλάρα, η Μαρία και ο Νίνο είναι μαθητές δημοτικού στην τάξη της κυρίας Μύριας. Κάνουν μαζί συλλογή φύλλων στο μάθημα επιστήμης. Ο καθένας έχει φέρει από ένα καινούριο φύλλο της συλλογής του: φύλλο λεμονιάς, συκιάς, κολοκυθιάς και δαμασκηνιάς. Γνωρίζουμε ακόμη τα πιο κάτω στοιχεία:

Στοιχεία:

- Η Κωνσταντίνα είναι πιο ψηλή από τα άτομα που έφεραν φύλλο συκιάς και κολοκυθιάς.
- Το κορίτσι με το φύλλο λεμονιάς κάθεται πίσω από την Κωνσταντίνα.
- Η Κλάρα και το άτομο με το φύλλο λεμονιάς τρώνε πάντα μεσημεριανό μαζί.
- Το άτομο με το φύλλο συκιάς μένει δίπλα στο σπίτι του Νίνο.

18. Ποιο από πιο κάτω θα μπορούσε να βοηθήσει περισσότερο στο να ανακαλύψει κάποιος ποιος μαθητής κάνει συλλογή με συγκεκριμένα φύλλα;

- A: Αν γνωρίζαμε πόσα αδέλφια έχει η Κλάρα
- B: Αν γνωρίζαμε τι είδους δέντρα υπάρχουν στην αυλή του σχολείου των μαθητών αυτών
- Γ: Αν γνωρίζαμε το αγαπημένο φαγητό της κυρίας Μύριας
- Δ: Αν γνωρίζαμε ποια από τις τέσσερις συλλογές φύλλων δεν ανήκει σε κορίτσι
- E: Αν γνωρίζαμε τη γεωγραφική περιοχή του σχολείου

19. Λαμβάνοντας υπόψη τα στοιχεία που δίνονται, ποια από τις πιο κάτω δηλώσεις ισχύει στα σίγουρα;

A: Στη τάξη της κ. Μύριας τα κορίτσια είναι περισσότερα από τα αγόρια

B: Ένα από τα μαθήματα που γίνεται στην τάξη της κ. Μύριας είναι αυτό της Επιστήμης

Γ. Τα τέσσερα παιδιά είναι μαθητές Γ' τάξης

Δ. Και τα τέσσερα παιδιά θεωρούν την Επιστήμη ως το αγαπημένο τους μάθημα

E. Η Κωνσταντίνα είναι πολύ ψηλό κορίτσι

20. Ποιο από τα πιο κάτω ισχύει;

A: Η Κωνσταντίνα κάνει συλλογή με φύλλα λεμονιάς

B: Η Κλάρα κάνει συλλογή με φύλλα συκιάς

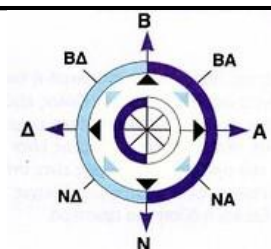
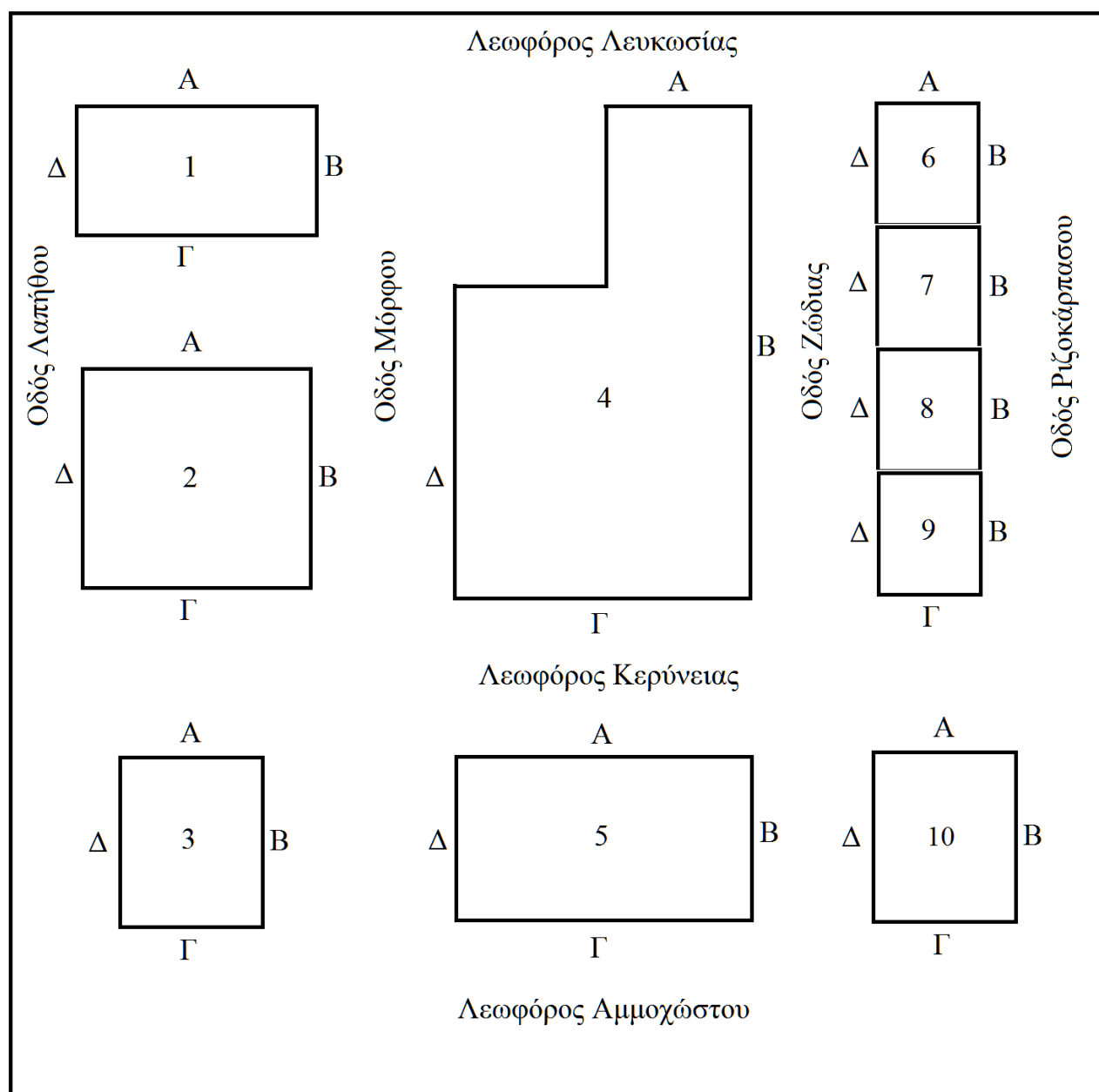
Γ: Η Μαρία κάνει συλλογή με φύλλα δαμασκηνιάς

Δ: Ο Νίνο κάνει συλλογή με φύλλα κολοκυθιάς

E: Καμία από τις τέσσερις πιο πάνω δηλώσεις δεν ισχύει

ΑΣΚΗΣΗ 5^η : 5 ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής

Το πιο κάτω σχεδιάγραμμα παρουσιάζει μια περιοχή της πόλης Κάρνα. Στο σχεδιάγραμμα φαίνεται η κάτοψη τεσσάρων ίδιων μονοκατοικιών, ενός εργοστασίου σοκολάτας, δύο καταστημάτων που έχουν πανομοιότυπη κάτοψη, μιας υπεραγοράς, ενός εστιατορίου, η κάτοψη του οποίου έχει ορθογώνιο σχήμα και μιας βιομηχανίας παπουτσιών. Στο κάθε κτήριο, οι πλευρές οι οποίες έχουν είσοδο, συμβολίζονται με τα γράμματα Α, Β, Γ, ή Δ. Επίσης όλα τα κτήρια αριθμούνται από το 1 έως το 10. Να μελετήσεις το σχεδιάγραμμα και να απαντήσεις στις ερωτήσεις που ακολουθούν.

21. Το εστιατόριο βρίσκεται δυτικά της οδού Ζώδιας, βόρεια της λεωφόρου Κερύνειας και η βορειότερη πλευρά του βρίσκεται στη λεωφόρο Λευκωσίας. Ποιο κτήριο είναι;

A: 1

B: 2

Γ: 3

Δ: 4

E: 5

22. Η υπεραγορά βρίσκεται βορειοανατολικά του ενός καταστήματος και βορειοδυτικά του άλλου καταστήματος. Ποιο κτήριο είναι;

A: 3

B: 4

Γ: 5

Δ: 2

E: 10

23. Αν κάποιος βγει από τη δυτική έξοδο της νοτιότερης μονοκατοικίας, κατευθυνθεί βόρεια μέχρι το τέλος του δρόμου, μετά κατευθυνθεί δυτικά μέχρι το τέλος του δρόμου και μετά κατευθυνθεί νότια και σταματήσει στη δυτική πλευρά του πρώτου κτηρίου που θα συναντήσει, σε ποιο δρόμο θα βρίσκεται;

A: Οδός Ριζοκαρπάσου

B: Οδό Λαπήθου

Γ: Οδό Μόρφου

Δ: Οδό Ζώδιας

E: Λεωφόρο Αμμοχώστου

24. Η βιομηχανία παπουτσιών βρίσκεται βορειοδυτικά του εργοστασίου σοκολάτας το οποίο βρίσκεται νότια της υπεραγοράς. Ποιο κτήριο είναι η βιομηχανία παπουτσιών;

A: 3

B: 4

Γ: 5

Δ: 2

E: 6

25. Πόσα παράθυρα «βλέπουν» προς τη λεωφόρο Κερύνειας αν γνωρίζουμε ότι οι μονοκατοικίες έχουν 2 παράθυρα σε κάθε πλευρά τους, τα καταστήματα 3 παράθυρα σε κάθε νότια και βόρεια πλευρά τους αλλά τα διπλάσια παράθυρα σε κάθε δυτική και ανατολική πλευρά τους, ενώ τα υπόλοιπα κτήρια 5 παράθυρα σε κάθε πλευρά τους;

A: 13

B: 17

Γ: 18

Δ: 22

E: 23